

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI

İhmal Nedir?

İhmal; barınma, yeme-içme, eğitim, denetim, sevgi, tıbbi bakım gibi gereksinimlerin karşılanmaması ve yaşa uygun olan bakımın verilmemesidir.

İstismar Nedir?

İstismar; Çocukların, bakımını yapan kimseler ve diğer yetişkinler tarafından fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimlerini engelleyen ya da beden veya ruh sağlığına zarar veren, kaza sonucu olmayan durumlarla karşı karşıya bırakılmasıdır

Cinsel İstismara Uğrayan Çocuğun Tepkileri

Çocuğun algı ve tepkileri, istismara uğradığı yaşa ve bulunduğu sosyo-kültürel seviyeye göre değişim gösterebilir. Bununla beraber genellikle ilk olarak çok korkup içine kapanır. Hemen sonrasında suçluluk, kaygı ve öfke duygularıyla birlikte ağır depresyon belirtileri gelebilir. Çocuk kendisine yapılan cinsel istismarın nedenini ve boyutunu kavrayamayabilir, bu konuyu nasıl ifade edeceğini bilemeyebilir ya da kendisine inanmayacaklarını düşünebilir. Bu nedenlerle istismarı paylaşmaya cesaret edemeyebilir. Kendisini baskı altında hisseden çocukta bir süre sonra aşağıda sıralanan birtakım belirtiler görülebilir.

Yeme ve Uyku Bozuklukları
Yabancılardan Korkma
Evden- Okuldan Kaçma

Arkadaşlardan Uzaklaşma
İçine Kapanma,-Depresyon
Sık Ağlamalar

Karın ve Baş Ağrıları
Kirlenmiş Hissetme
Özel Bölgeleriyle sık sık ilgilenme

İstismar Türleri

1 **Fiziksel İstismar:** Çocuğun kaza dışı sebeple yetişkin tarafından yaralanması, şiddet görmesi örselenmesidir

2 **Duygusal İstismar:** Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi ve sevgiden yoksun bırakılması ya da çocuğun duygu ve düşüncelerine ilişkin yetişkinlerin uygun olmayan tepkiler vererek çocuğun psikolojik hasara uğratılmasıdır. Reddetme, aşağılama, umursamama, yıldırma, yoksun bırakma, davranış bozuklukları sergilemesine göz yumma duygusal istismarın türleridir.

3 **Ekonomik İstismar:** Çocuğun gelişimini engelleyici, haklarını ihlal edici işlerde ya da düşük ücretle, iş gücü olarak çalışması veya çalıştırılması olarak tanımlanmaktadır.

4 **Cinsel İstismar:** Çocuğun, bir yetişkin tarafından cinsel isteklerinin doyumu için kullanılması ya da kullanılmasına göz yumulmasıdır.

- Özel bölgelerine dokunması veya dokundurması
- Teşhircilik yapması
- Fuhuşa zorlanması
- Çocuğun yanında cinsel içerikli görüntüler izlenmesi veya izlettirilmesi

Doğru Bilinen Yanlışlar

<u>YANLIŞLAR</u>	<u>DOĞRULAR</u>
Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin genişliği nedeniyle uydururlar	Çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler, ilk kural çocuğa inanmak olmalıdır
Çocuklar olan biteni çabuk unuturlar	Cinsel istismar çocuğun ruhsal ve fiziksel sağlığı açısından ciddi derecede zarar vericidir
Şirin ve cazip kız çocukları, evden kaçan çocuklar, ihmal edilmiş çocuklar potansiyel kurbandır	Kurbanlar yüksek sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gruplardan da olabilir
Parklar, genel tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir	Olayın olduğu yer genellikle ev, okul gibi çocuğun içinde bulunduğu yakın çevresidir
İstismarcılar genellikle yaşlı ve yabancı erkeklerle sokaktaki serserilerdir	Olguların %80-95'inde istismarcı 20-40 yaşları arasındaki, kurban tarafından tanınan evli ve çocuklu erkeklerdir

ÇOCUKLARIMIZI İSTİSMARDAN KORUMAK İÇİN ANNE-BABALARA ÖNERİLER...

- Her zaman onların korku ve endişelerini dikkatlice dinlemeliyiz.
- Çocukların iyi davranışlarını desteklemeli.
- Sorunları, onları korkutmadan ve kötülemeden çözmeliyiz.
- Çocuğa bedenini, özel bölgelerini koruması gerektiğini öğretmeliyiz. Çocuğa tehlikeli yerler hakkında bilgi vermeliyiz.
- Çocukla "İyi Dokunuş" yani uygun olan dokunuş "Kötü Dokunuş" yani uygun olmayan dokunuş hakkında konuşmalıyız.
- Çocuklara zor durumlarda bağırarak yardım isteyebileceklerini öğretmeliyiz.

- Çocukların gün içinde yaptıklarından haberdar olmalıyız.
- İç çamaşırı ile kapatılan bölgelerin özel bölgeler olduğunu ve kimsenin bu bölgelere dokunmaması gerektiğini anlatmalıyız.
- Başkasının da özel bölgelerine dokunmaması gerektiğini öğretmeliyiz.
- Çocuklara telefon, tableti kontrollü şekilde vererek uygunsuz içeriklerle karşılaşmasını engellemeliyiz.
- Kendisine dokunulmasını ve öpülmeyi istemiyorsa buna 'hayır' deme hakkının olduğunu öğretmeliyiz.

Suçu Bildirme Yükümlülüğü

TCK Madde 278 –

- İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması hâlen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan özürü olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.

İhmal ve istismar vakalarıyla karşılaşmanızda başvurabileceğiniz kurumlar:
Sağlık Bakanlığı- Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)
ALO 183 SOSYAL DESTEK HATTI
Okul Rehberlik Servisi
Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM)

